

Promovarea în învățământul profesional și tehnic: bune practici la nivel european

A. Intro

În România, elevii ajung să studieze în învățământul profesional și tehnic (IPT) de cele mai multe ori pentru că rezultatele școlare nu le-au permis alte opțiuni. La rândul lor, majoritatea profesorilor de gimnaziu și a părinților consideră IPT o opțiune educațională inferioară care trebuie evitată.

Acțiunile de promovare ale IPT realizate sunt binevenite, însă au loc în mod dispart, fără a exista o coordonare clară între ele. Rezultatul este un proces de promovare al IPT repetitiv, cu o abordare fragmentată, căruia îi lipsesc coerența și sinergia între inițiative.

Documentul de față argumentează necesitatea dezvoltării și implementării unei strategii integrate de promovare a IPT, care să cuprindă variante optimizate ale inițiativelor dispartate derulate până în prezent și care să fie bazată pe obiective clare cu acțiuni complementare. Această strategie ar trebui să beneficieze de un mecanism de monitorizare care să permită ajustarea și îmbunătățirea continuă a procesului de promovare.

Materialul de față este realizat pentru Fundația HEKS/EPER România în cadrul proiectelor “Includerea pe piața muncii a tinerilor adulți din medii vulnerabile din România” și “De la educație la muncă decentă, județul Sibiu”, proiecte ce urmăresc creșterea accesului la o muncă decentă pentru tinerii adulți provenind din medii vulnerabile.

B. De ce are nevoie de mai multă promovare învățământul profesional și tehnic?

În 2017, CEDEFOP a realizat un sondaj de opinie despre imaginea formării profesionale și tehnice în țările UE și a intervievat peste 35.000 de persoane. Rezultatele arată că IPT se confruntă cu o reputație slabă în comparație cu educația generală. De asemenea, sondajul aduce în față multe idei preconcepute despre IPT: 70% dintre respondenți consideră că IPT este pur și simplu despre muncă manuală, în ciuda diversității de locuri de muncă la care duce acum. În ceea ce privește orientarea profesională, doar jumătate dintre respondenții din programele de educație generală au spus că au primit informații despre IPT înainte de a alege un program (Musett, 2018, pp 26-33).

Și în România situația este similară: elevii ajung să studieze în IPT de cele mai multe ori pentru că rezultatele școlare nu le-au permis alte opțiuni. Din “Raportul privind starea învățământului preuniversitar din România 2022 – 2023”, aflăm că pentru învățământul profesional, inclusiv dual, gradul de realizare a planului de școlarizare la începutul anului școlar 2022-2023 este de 78,87%. Pentru învățământul dual, în anul școlar 2022-2023 s-au inclus în planul de școlarizare 7.918 locuri și gradul de realizare a planului de școlarizare la începutul anului școlar atinge un procent de 75,2%. Nerealizarea planului de școlarizare, ne comunică raportul, “este determinată în principal de opțiunile absolvenților de gimnaziu privind continuarea studiilor preponderent pentru învățământul liceal și mai puțin pentru învățământul profesional, inclusiv dual” (Ministerul Educației, 2023, pp 115-122).

În plus, pe plan internațional atât părinții cât și profesorii de multe ori preferă și recomandă copiilor traseele educaționale generale/teoretice (Musett, 2018, pp 26-46). Situația este similară și în România. În cadrul unui focus grup cu elevii de clasa a opta din județul Alba din studiul pe tema învățământului profesional și tehnic în județele Sibiu, Alba și Covasna realizat pentru Fundația HEKS/EPER România, cercetătorii au remarcat reticența acestora de a discuta despre viitorul lor profesional cu profesorii, deoarece aceștia, în special diriginții, și-au exprimat preferința ca toți elevii să se înscrie la liceu, nu la o școală profesională (Exclusive Minds, 2024, pp 48-49). Și în cadrul întâlnirilor grupurilor de lucru locale din județele Alba, Sibiu și Covasna a fost adusă în discuție necesitatea apropierii de părinți și a unor campanii dedicate informării părinților cu privire la oportunitățile oferite de IPT.

Tot din studiul menționat mai sus aflăm că există prejudecăți din partea profesorilor și a părinților cu privire la învățământul profesional, care au impresia că este o opțiune inferioară. Cea mai importantă provocare percepută de către elevii de clasa a VIII-a în cazul în care optează pentru o școală profesională este desconsiderarea din partea altor tineri (38%) (Exclusive Minds, 2024, p 72). Acest fapt se datorează tot prejudecăților cu privire la IPT.

“IPT nu este apreciat nici de elevi, nici de părinții acestora, va fi foarte greu să trecem 100% la învățământ dual în următorii 5 ani”
(Intalnire a grupului local de lucru Sibiu, noiembrie 2024)

C. Promovarea învățământului profesional și tehnic românesc: pași realizați și perspective de optimizare

Acest neajuns nu a fost trecut cu vederea de către Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT). Astfel, CNDIPT contribuie cu activități de promovare ce au ca scop creșterea gradului de conștientizare în rândul tinerilor elevi și al părinților acestora cu privire la IPT.

Principala platformă de comunicare pe tema IPT este “Alege-ti drumul”, realizată de CNDIPT. Aceasta reprezintă un instrument important pentru tinerii care doresc să se informeze și să aleagă o carieră în domeniul IPT. Totuși, în ciuda potențialului său, platforma nu este utilizată corespunzător: materialele realizate de CNDIPT sunt integrate într-un mod static, ceea ce limitează actualizarea și interactivitatea conținutului.

The screenshot shows the website 'alege-ti drumul!' with the CNDIPT logo. The navigation menu includes: DESPRE, NOUȚĂȚI, PUBLICAȚII, PROIECTE, PLAN SCOLARIZARE, RUTE ȘCOLARE, CALIFICĂRI PROFESIONALE, ȘCOLI, and CONTACT. The main banner features the text 'CALIFICĂRI PROFESIONALE' and the quote: 'Lucrul cel mai important este să nu încetezi să pui întrebări. Curiozitatea are propria rațiune de a exista.' Below the banner is a search bar and a table of qualifications.

TITLU	NIVEL	DOMENIU
Administrator rețele locale și de comunicații	5	Informatică
Agent comercial	5	Comerț
Agent comercial feroviar	3	Electromecanică

Sursa: <https://www.alegetidrumul.ro/calificari>

În plus, platforma nu dispune de secțiuni dedicate unei prezentări exhaustive a ofertelor educaționale, care să cuprindă informații relevante și actuale referitoare la rute profesionale, cererea pe piața muncii la nivel local, oportunități de angajare și de evoluție în carieră, condiții de muncă, salarizare.

Proiectul “Job orientation – training in businesses and schools”, realizat de CNDIPT, a oferit formare elevilor înscriși în ultimii ani ai învățământului secundar inferior și în primii ani de învățământ profesional și tehnic, pentru a-i ajuta să ia decizii bine informate atunci când aleg filiera generală sau IPT. Grupurile țintă au inclus de asemenea profesorii și firmele implicate în IPT care trebuie să răspundă provocărilor piețelor muncii aflate în continuă schimbare.

Inițial, proiectul a fost pilotat în două școli dintr-un județ. În 2017, acesta s-a extins la 180 de școli din 19 județe, implicând peste 800 de profesori și 9000 de elevi. Durata proiectului a fost extinsă până în 2019 (Cedefop, 2019). În prezent însă, platforma proiectului nu mai este activă.

În perioada martie-mai din fiecare an, la nivelul tuturor unităților de învățământ profesional și tehnic se organizează evenimente educaționale pentru promovarea IPT, pentru conștientizarea elevilor din clasa a VIII-a, învățământ gimnazial, cu privire la oportunitatea continuării studiilor în învățământul profesional și tehnic, pentru prezentarea ofertei de școlarizare și a condițiilor de admitere (CNDIPT, 2025).

În anul școlar 2024-2025, această inițiativă este organizată sub denumirea „Săptămâna meseriilor”, ce are loc în perioada 3 - 15 mai 2025 și oferă oportunitatea fiecărei unități de învățământ de a-și promova calificările profesionale pentru care au ofertă educațională, inclusiv cu sprijinul operatorilor economici parteneri (CNDIPT, 2025).

Târgul ofertelor educaționale, acțiune organizată de ISJ/ISMB, în fiecare an în lunile mai-iunie, cu implicarea autorităților publice locale și a operatorilor economici parteneri ai unităților de învățământ, are drept scop prezentarea ofertei educaționale pentru IPT în mod structurat, atractiv și interactiv. În acest an școlar este planificată perioada 15-30 mai 2025 (CNDIPT, 2025).

O operaționalizare a acestui tip de activități ar fi organizarea lor inclusiv în incinta școlilor gimnaziale, pentru a facilita accesul elevilor care urmează să decidă pe ce filieră își vor continua studiile secundare superioare.

Altă inițiativă CNDIPT a fost ‘Caravana Meseriilor - o expoziție interactivă care călătorește prin țară și care se instalează în diverse școli gimnaziale pentru a promova învățământul profesional și tehnic. Conform CNDIPT, contactul direct cu elevii din școlile gimnaziale chiar într-un mediu familiar acestora este foarte benefic (CNDIPT, 2016).

Nu este clar însă în ce măsură această inițiativă a avut continuitate. Ea este descrisă în “Compendiul de bune practici privind promovarea învățământului profesional și tehnic Volumul I”, care datează din 2016. De asemenea, este menționată în cel mai recent raport privind starea învățământului preuniversitar, dar ultima activitate pe Facebook a Caravanei Meseriilor a fost în 2015 (<https://www.facebook.com/people/Caravana-Meseriilor/100071709399935/>). Inițiativa, deși ingenioasă, nu a căpătat anvergura necesară la nivel național.

De asemenea, CNDIPT a elaborat “Compendiul de bune practici privind creșterea vizibilității și atractivității IPT – Povești de succes, volumul II”, în cadrul proiectului „European Quality Assurance in Vocational Education and Training - National Reference Points” (EQAVET-NRP-RO), cofinanțat de Comisia Europeană/Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA) prin programul ERASMUS +. Compendiul datează din 2018 și cuprinde povești de succes din toate domeniile IPT (CNDIPT, 2018).

Sursa: https://www.alegetidrumul.ro/uploads/proiecte_povesti_de_succes_2018.pdf

MOCEAN VICENȚIA HANIȚORE

Confectionier îmbrăcăminte

„Nu muncesc din obligație, ci din plăcere, iar rezultatele sunt pe măsură.”

„Am ales această meserie datorită experienței frumoase din timpul școlii profesionale. În timpul stagiilor de practică comasată desfășurate la agentul economic am putut observa și participa în mod direct la procesul de confecționare a produselor textile. La îndemnul profesorilor de la materiile de specialitate și a doamnei maistru am considerat că meseria învățată în școală o voi putea continua cu succes la locul de muncă. Avantajele oferite de această meserie: mediul curat de lucru, buna organizare, apropierea de casă a punctului de lucru.”

Cine nu s-a jucat cu păpușile la vârsta copilăriei și nu a încercat să le confecționeze hănițe din resturi de materiale textile rămase de la rochiile mamei? Cred că majoritatea fetițelor, dar numai unele au rămas fascinată de această artă.

Vicenția este una din ele. Acum își poate exercita competențele profesionale și își poate pune în practică talentul artistic la o companie de renume, JOLIDON International.

În timpul școlii, noțiunile teoretice au fost completate cu deprinderi practice dezvoltate în atelierul școlii și la agenții economici unde

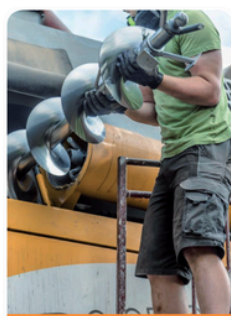
„Vicenția a fost o elevă responsabilă, dedicată, implicată atât în activitățile școlare, cât și extrașcolare, cu spirit de inițiativă, un bun lider al clasei și o bună organizatoare a locului de muncă.”

Maistru instructor, Rodica Domnic

Spotify

Meseria face diferența!

Mecanică

Se pot practica și alte ocupații din domeniul, de același nivel sau de nivel inferior, în funcție de decizia angajatorului și de opțiunea absolventului.

Beneficii

- Vei efectua pregătirea practică în condiții reale de muncă la companii cu profil agricol;
- Vei dobândi permis de conducere categoriile B și TR;
- Vei putea să execuți operații de întreținere și reparare a tractoarelor și mașinilor agricole precum și lucrări ale solului ceea ce îți va facilita găsirea unui loc de muncă în agricultură.

Mecanic agricol

Ce poți învăța?

- Realizarea pieselor prin operații de lăcătușerie;
- Realizarea asamblărilor mecanice;
- Măsurarea mărimilor tehnice specifice proceselor industriale;
- Conducerea tractorului, automobilului și elemente de legislație;
- Executarea reparațiilor curente a mașinilor, utilajelor și instalațiilor agricole;
- Realizarea operațiilor de întreținere a mașinilor, instalațiilor și utilajelor agricole;
- Utilizarea mașinilor, instalațiilor și utilajelor pentru executarea lucrărilor agricole.

Meserie pentru TINERI!

- Mecanic agricol;
- Mecanic mașini agricole;
- Tractorist.

În plus, Ministerul Educației și Cercetării, împreună cu CNDIPT, a lansat în 2020 campania „Meseria face diferența”, în cadrul căreia au fost prezentate meseriile relevante pe piața muncii. Broșura rezultată, intitulată “Meseria face diferența. Ghid de orientare în carieră prin învățământul profesional, dual și liceal tehnologic”, este destinată promovării IPT din România și poate fi găsită pe platforma “Alege-ti drumul” (CNDIPT, 2020).

Sursa:

https://www.alegetidrumul.ro/uploads/Ghid_Meserii_A5_online.pdf

Dezavantajul acestor broșuri este faptul ca sunt materiale statice, care se învechesc cu fiecare an, și relativ dificil de identificat pe site-ul “Alege-ti drumul”. Ele au un conținut util, însă nevalorizat. Sunt similare, apar periodic în cadrul proiectelor derulate, și nu sunt accesibile - pot fi căutate pe site-ul “Alege-ti drumul” de către cei care au intenția de a le identifica. Broșurile ar putea fi transformate într-un website dinamic și interactiv, relaționat cu platforma “Alege-ti drumul”, unde fiecare secțiune a lor devine o pagină distinctă. În loc de un simplu PDF static, un site modern poate îmbunătăți experiența utilizatorului prin:

- Navigație intuitivă - Fiecare domeniu descris în broșură poate fi organizat în secțiuni accesibile printr-un meniu interactiv;
- Elemente multimedia - În loc de simple imagini, putem încorpora videoclipuri explicative, galerii foto dinamice și animații;
- Scrolling avansat - Exemplele pot fi explorate printr-o navigare mai fluidă;
- User - experience responsiv - Design adaptabil pe toate dispozitivele;
- Interactivitate - Butoane, efecte și micro-interacțiuni care fac explorarea conținutului mai intuitivă și atractivă;
- Actualizări facile - Un site, spre deosebire de broșură, poate fi modificat oricând pentru a adăuga noi exemple, secțiuni sau funcționalități, menținând astfel conținutul mereu relevant și actualizat.

În final, deși aceste inițiative sunt binevenite și contribuie punctual la promovarea IPT, ele nu sunt integrate într-o strategie coerentă care să asigure o viziune unitară și un impact sustenabil pe termen lung. Acțiunile de promovare au loc în mod dispartat, fiind determinate de oportunități de moment sau de contractarea unor noi proiecte, fără a exista o coordonare clară între ele. Rezultatul este un proces de promovare IPT repetitiv, cu o abordare fragmentată, căruia îi lipsesc coerența și sinergia între inițiative.

Astfel, o soluție ar fi dezvoltarea și implementarea unei strategii integrate, care să cuprindă inclusiv inițiativele bune prezentate mai sus, bazate pe obiective clare, acțiuni complementare și un mecanism de monitorizare care să permită ajustarea și îmbunătățirea continuă a procesului de promovare.

“Lipsește un plan de acțiune comun la nivel național, pentru promovarea IPT. Dacă părinții văd că o informație vine de la București, capătă o altă încredere. E nevoie de o schimbare de mentalitate printr-o campanie națională de promovare a meseriilor. Local se acționează.”
(Întâlnire a Grupului local de lucru Alba, noiembrie 2024)

D. Promovarea IPT: Bune practici la nivel european

Bulgaria: orientare în carieră și promovarea învățământului profesional și tehnic printr-o aplicație

Echipa proiectului AGORA VETPro 4.0 a creat o platformă cu instrumente de planificare a carierei și promovare a învățământului profesional și tehnic ca o alegere atractivă pentru tineri. Platforma și aplicația create sunt dedicate atât elevilor, cât și mentorilor, consilierilor în carieră, specialiștilor în resurse umane, pentru a deveni ambasadori ai unui sistem IPT modernizat, care să conducă la o creștere a gradului de angajabilitate și la o mai bună realizare profesională a tinerilor (Cedefop, 2024). Platforma conține :

- 12 videoclipuri inspiraționale cu povești de succes ale unor profesioniști recunoscuți, menite să motiveze tinerii să urmeze o carieră în IPT;
 - 60 de povești ale profesioniștilor din 15 țări, reprezentând o gamă variată de meserii;
 - un test pentru identificarea caracteristicilor și preferințelor profesionale;
- o aplicație cu un algoritm care corelează răspunsurile din test cu cele mai potrivite trei profesii (<https://agora-vetpro.eu/>).

Lituania: elevii experimentează diferite profesii încă din gimnaziu prin modulele vocaționale

Începând cu 2020, Ministerul Educației din Lituania a introdus modulele vocaționale în ultimii patru ani de învățământ secundar, cu scopul de a spori atractivitatea IPT și de a crea o punte între cele două parcursuri educaționale: general, respectiv profesional și tehnic.

Elevii care aleg să urmeze un modul vocațional sunt scutiți de orele de tehnologie din curriculumul de educație generală. Această inițiativă oferă oportunitatea de a alocă între trei și șase lecții săptămânale pentru unul sau mai multe module vocaționale (în funcție de durata lor) și de a se familiariza cu facilitățile și programele de formare ale școlilor din IPT.

Disciplina "Tehnologii" acoperă 92,5 ore academice pe parcursul a doi ani din învățământul secundar inferior (în domenii precum nutriție, textile, materiale de construcție, electronică, design de produse și tehnologii); în învățământul secundar superior, numărul de ore este de 140 pe parcursul a șase domenii. Acestea sunt predate de profesori din învățământul general.

Modulele care pot înlocui orele de tehnologie variază între 5 și 10 credite și includ instruire teoretică și practică. Acestea sunt predate în școlile din IPT (ateliere, laboratoare, centre de instruire practică sectoriale), iar procesul de învățare urmează un plan educațional individual, elaborat împreună de școlile de educație generală și cele din IPT. După finalizarea unui modul separat, elevii primesc un certificat de competențe dobândite, recunoscut de stat. Dacă elevii își continuă studiile în cadrul filierei tehnologice, competențele dobândite pot fi recunoscute, scurtând astfel durata studiilor secundare superioare (Cedefop, 2020).

Danemarca: sprijin pentru tinerii din grupuri dezavantajate în vederea continuării studiilor

Inițiativa daneză „Need for all Youngsters” este o campanie care include măsuri naționale de conștientizare cu privire la sistemul educațional, în special la învățământul profesional și tehnic, în rândul părinților din minoritățile etnice și al grupurilor dezavantajate. „Need for all Youngsters” este o echipă mobilă de consultanți care lucrează pentru a ajuta un număr mai mare de tineri, indiferent de etnie, să înceapă și să finalizeze învățământul secundar superior. Scopul este de a asigura tuturor tinerilor șanse egale de a absolvi învățământul secundar și de a intra pe piața muncii. „Need for all Youngsters” se concentrează pe consilierea tinerilor și pe sprijinirea Centrelor de Orientare pentru Tineret în activitatea lor, ajutând tinerii care nu sunt pregătiți să își continue studiile să finalizeze învățământul secundar superior, printr-o paletă largă de acțiuni care vizează atât beneficiarii cât și părinții acestor (Cedefop, 2017).

România: Granturi pentru promovare locală destinate liceelor agricole

Programul “Creștem prin Educație Agricolă” (CEA) oferă liceelor agricole din România granturi pentru promovare locală, prin care tinerii să cunoască oportunitățile din domeniul agricol și liceele agricole să își facă cunoscută oferta educațională în comunitate pentru a atrage un număr mai mare de candidați bine motivați.

Suma este utilizată de unitățile de învățământ pentru a identifica particularitățile și nevoile grupurilor țintă și a realiza strategii de promovare locală adaptate acestora. Liceele pot aplica anual, fapt care asigură sustenabilitatea și continuitatea eforturilor de promovare.

De asemenea, programul CEA pune la dispoziția liceelor care aplică pentru grant un ghid al aplicantului, un îndrumar pentru organizarea campaniilor de promovare, și o serie de exemple și resurse pentru: filme de promovare, ilustrații pentru materiale de promovare, broșuri educaționale, cursuri de strategii de promovare și lectii practice online (<https://educatieagricola.ro/program-e-si-resurse/promovare/>)

Danemarca: elevii din IPT merg în școlile gimnaziale

Elevii din școlile IPT din Danemarca vizitează școlile secundare inferioare pentru a promova învățământul profesional și tehnic prin campania „Drumul către VET”, o campanie inițiată și condusă de Uniunea Studenților din Școlile Profesionale și Tehnice din Danemarca (www.eeo.dk/vejentil/). În cadrul vizitei la școală, tinerii își prezintă propriile experiențe despre motivele pentru care au ales să studieze în IPT, calificarea pe care o urmează și posibilitățile pe care le au atât pe piața muncii, cât și pentru educația continuă. Campania este rezultatul unui parteneriat între școlile din IPT, angajatori și școlile gimnaziale pentru a spori numărul întâlnirilor directe între elevii mai tineri și colegii mai mari din IPT (Musett, 2018, p 78).

E. Concluzii și recomandări

Învățământul profesional și tehnic este o opțiune mai degrabă lipsită de popularitate în rândul tinerilor absolvenți de gimnaziu, al părinților acestora și al cadrelor didactice din învățământul secundar inferior. Această percepție este adesea influențată de lipsa de informare cu privire la oportunitățile pe care le oferă, de prejudecăți legate de statutul social al absolvenților și de o orientare generală a sistemului educațional spre învățământul teoretic.

În realitate, învățământul profesional și tehnic joacă un rol esențial în formarea unei forțe de muncă bine pregătite, capabile să răspundă cerințelor pieței și să contribuie activ la dezvoltarea economică. Pentru a crește atractivitatea acestui tip de învățământ, este necesar un efort coordonat de promovare. Astfel, promovarea învățământului profesional și tehnic trebuie gândită nu doar ca o serie de eforturi punctuale, ci ca un proces continuu, desfășurat pe mai multe paliere, care să implice toți actorii relevanți și să genereze un impact pe termen lung.

Pornind de la analiza de mai sus și de la exemplele de bune practici identificate la nivel european, formulăm următoarele recomandări în acest sens:

1. Dezvoltarea unei strategii naționale integrate de conștientizare și informare cu privire la învățământul profesional și tehnic, pentru a schimba mentalitățile elevilor, părinților, cadrelor didactice etc, care să integreze în mod coerent toate inițiativele existente, să ofere instrumente interactive și adaptabile, și să se desfășoare pe o perioadă suficient de lungă pentru a produce schimbări reale în mentalitatea publicului.

Pentru a avea un impact semnificativ, campania trebuie:

- să aibă o viziune unitară pe termen mediu și lung;
- să fie personalizată în funcție de grupurile țintă, utilizând mesaje și canale de comunicare specifice fiecărei categorii - elevi, părinți, școli, cadre didactice, companii, clustere și asociații profesionale, consorții pentru învățământ dual etc;
- să integreze în mod sinergic toate inițiativele existente într-o formă optimizată a lor, evitând fragmentarea și suprapunerile inutile;
- să beneficieze de un mecanism de monitorizare care să permită ajustarea și îmbunătățirea continuă a procesului de promovare.

2. Acordarea de granturi pentru toate unitățile de învățământ din domeniul IPT, destinate promovării la nivel local, cu scopul de a identifica particularitățile grupurilor țintă și de a dezvolta strategii de promovare locală adaptate acestora. Pentru a asigura impactul pe termen lung, aceste granturi ar trebui să fie oferite cu regularitate, permițând astfel o continuitate în eforturile de promovare, și ar trebui să vină la pachet cu un ghid al applicantului și un îndrumar de promovare.

3. În privința acțiunilor de promovare la nivel local, este binevenită implicarea elevilor - actuali și foști - și a partenerilor din piața muncii, și desfășurarea evenimentelor chiar în incinta școlilor gimnaziale, pentru a facilita accesul direct al elevilor din clasele V-VIII la informații relevante pentru ei.

4. Școlile din IPT (cu implicarea profesorilor și a elevilor, a angajatorilor, dar și cu sprijinul personalului din inspectoratele școlare județene, din centrele județene de resurse și asistență educațională și din agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă) trebuie să inițieze colaborări durabile cu școlile generale, pentru a desfășura cu regularitate în incinta acestora sesiuni de informare pentru părinți cu privire la ofertele educaționale din IPT corelate cu informații relevante referitoare la rute profesionale, cererea pe piața muncii la nivel local, oportunități de angajare și de evoluție în carieră, condiții de muncă, salarizare.

Surse:

Cedefop. *VET toolkit for tackling early leaving: Need for all Youngsters (Denmark)*, 2017. [Link](#).

Cedefop. *Educația și formarea profesională în România. Descriere succintă*. Luxembourg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2019. [Link](#).

Cedefop. *Lithuania: providing opportunities to try out a profession while in general education*, 2020. [Link](#).

CNDIPT. *Compendium de bune practici în promovarea învățământului profesional și tehnic, Volumul I*, 2016. [Link](#).

CNDIPT. *Compendium de bune practici privind creșterea vizibilității și atractivității IPT – Povești de succes, Volumul II*, 2018. [Link](#).

CNDIPT. *Meseria face diferența. Ghid de orientare în carieră prin învățământul profesional, dual și liceal tehnologic*, 2020. [Link](#).

CNDIPT. *Răspuns la Adresa trimisă și înregistrată la Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, CNDIPT cu nr. VET 223/05/02/2025, prin care se solicită informații cu privire la 1. Orientarea în cariera în/pentru IPT, Promovare și informare cu privire la IPT*, 2025.

Ministerul Educației. *Raport privind starea învățământului preuniversitar din România 2022 - 2023*, București, 2023. [Link](#).

Musset, P. and L. Mytna Kurekova. "Working it out: Career Guidance and Employer Engagement," OECD Education Working Papers, No. 175, OECD Publishing, Paris, 2018. [Link](#).

Nita, Irina, Petrescu, Claudia. *Analiza învățământului profesional și dual în România cu focus pe județele Sibiu, Covasna și Alba. Raport de cercetare*, Exclusive Minds, 2024.

ReferNet Bulgaria, & Cedefop. *Bulgaria: promoting VET attractiveness. National news on VET*, 2024. [Link](#).